

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5918200249
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5918200249.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu, členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejstríka, v právnej veci žalobcu: JUDr. H. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XX, H., zastúpeného Advokátska kancelária Jakubčová a partneri, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 2248/2, Bratislava - Mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 046 594, proti žalovanému: M. C., XX. XX. XXXX, bytom T. XXX/XX, W. D., zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s. r. o., so sídlom Radlinského 1727/49, Dolný Kubín, IČO: 36 858 501, o zaplatenie 3 000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok, č.k. 5C/3/2018-124 zo dňa 04. 12. 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie podľa ust. § 34, § 35 ods. 1, 2, 3, § 657 OZ zamietol návrh žalobcu, ktorým sa proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 3 000,- eur a vzhľadom na plný úspech žalovaného mu priznal podľa § 255 ods. 1 CSP proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z vykonaného dokazovania mal preukázané a medzi stranami sporu nebolo sporné, že v mesiaci júl 2011 pri rekreačnom pobyte žalobcu a jeho priateľky v X. prejavil žalobca záujem o výstavbu chalupy na pozemku, ktorý si vybral, za ktorým účelom odovzdal žalovanému sumu 3 000,- eur, keď odovzdanie a prevzatie tejto čiastky medzi stranami nebolo sporné. Sporným ostal dôvod, na základe ktorého žalovaný uvedenú hotovosť prevzal. Žalovaný poprel tvrdenia žalobcu o uzatvorení pôžičky, a preto bolo povinnosťou žalobcu preukázať svoje tvrdenia, že k odovzdaniu sumy 3 000,- eur došlo titulom zmluvy o pôžičke. Na potvrdenie uvedeného žalobca navrhol výsluch svedkyne JUDr. U. B. (svojej priateľky). Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že žalobca odovzdal žalovanému sumu 3 000,- eur nie titulom pôžičky, ale ako zálohu na rezerváciu pozemku, na ktorom mal záujem postaviť chalupu, čo vyplýva jednak z výpovede jeho samotného, ako aj ním navrhutej svedkyne, ktoré tvrdenia podporil svojou výpoveďou i žalovaný. Samotný žalobca viackrát potvrdil, že mal záujem o výstavbu chaty na pozemku, ktorý si vybral, z ktorého dôvodu odovzdal žalovanému čiastku 3 000,- eur s tým, že pokiaľ budú stavať, tak urobia inú dohodu v rámci toho, že to bude započítané alebo niečo podobné. Rovnako svedkyňa vypovedala, že „jednalo sa o pôžičku, kde predmetom mala byť vlastne výstava chalupy v X.. Bola mu poskytnutá pôžička vo výške 3 000,- eur. Bola poskytnutá na základe toho, že sa malo jednať o výstavbu chalupy v X.. Jednalo sa o to, že sme si chceli zarezervovať danú nehnuteľnosť.“ Navyše z foto sms správ predložených žalovaným vyplýva, že celá korešpondencia medzi stranami sporu v období od 08. 08. 2011 do 20. 10. 2013 sa týkala poskytnutej zálohy na chalupu v X.. Žalobca vo svojich vyjadreniach potvrdzoval, že skutočným zámerom medzi stranami sporu bolo „ošetriť“, teda zabezpečiť vyplatenie sumy 3 000,- eur žalovanému, ktoré mu preukázateľne vyplatil, čo žalovaný

ani nepopieral, ale titulom zálohy na rezerváciu pozemku na chatku, pričom sám žalobca vypovedal, že „pôžička je bezpečnejší inštitút, ktorým sme si to chceli zabezpečiť.“ Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že medzi stranami nedošlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke, ale inej (nepomenovanej) zmluvy, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému finančnú hotovosť, avšak nárok na vrátenie sumy 3 000,- eur z titulu poskytnutej pôžičky a z iného zmluvného dojednania je postavený na základe rozdielných skutkových tvrdení. Pri súčasnej zmene rozhodujúcich skutočností tvrdených žalobcom nie je možná ani zmena právnej kvalifikácie uplatneného nároku. Žalobca skutkovo vymedzil uplatnený nárok výlučne skutočnosťou, že k poskytnutiu čiastky 3 000,- eur došlo titulom zmluvy o pôžičke a keďže medzi stranami nedošlo k jej uzavretiu, nárok žalobcu ako nedôvodný a nepreukázaný zamietol.

2. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, h/ CSP a žiadal ho zmeniť tak, že žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť a priznaný mu nárok na náhradu trov konania, resp. zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Mal za to, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, keďže rozsudok súdu prvej inštancie nenaplnil požiadavky ust. § 220 ods. 2 CSP na jeho riadne odôvodnenie, pretože na jednej strane tvrdil, že sa nejedná o zmluvu o pôžičke, ale že sa jedná o iný (nepomenovaný) typ zmluvy, avšak neuviedol, o aký typ zmluvy sa jedná, ako aj to, že mal za nesporné, že došlo k odovzdaniu sumy 3 000,- eur a napriek týmto skutočnostiam žalobu zamietol. Z uvedeného vyplýva, že nie je zrejmé, akými úvahami sa riadil, aké právne predpisy aplikoval pri posudzovaní daného prípadu, ani akým spôsobom vyhodnotil dôkazy, resp. ich vyhodnotil nesprávne. Nárok zamietol ako nedôvodný a nepreukázaný z dôvodu, že medzi stranami nedošlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke, aj keď mal preukázané, že k odovzdaniu hotovosti žalobcom žalovanému došlo. Navyše sám uviedol, že sa jedná o inú (nepomenovanú) zmluvu, čiže tvrdenie o nepreukázaní nároku nie je v súlade s výsledkom dokazovania a zamietnutie žaloby bolo predčasné. Nesúhlasil s tým, že nebolo možné zmeniť právnu kvalifikáciu, keďže jej zmena nie je zmenou žaloby. Preto mal žalobe vyhovieť vzhľadom na preukázanú skutočnosť odovzdania finančnej hotovosti a bolo v jeho kompetencii zmeniť aj právnu kvalifikáciu, nakoľko hodnotenie skutkového stavu je úlohou konajúceho súdu, čo plynie aj z uplatňovania pravidla „iura novit curia“, čo sa v tomto prípade nestalo, čím bola porušená zásada koncentrácie konania, ako aj zásada rovnosti strán v konaní. Navyše mu nebolo umožnené vykonať ním navrhnuté dôkazy, ktoré boli potrebné na preukázanie ním tvrdených skutočností.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. V konaní bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke a k odovzdaniu finančnej čiastky, ktorá mala byť predmetom pôžičky, keď vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že k odovzdaniu sumy 3 000,- eur došlo, avšak nie titulom pôžičky, ale ako zálohu na rezerváciu pozemku. Žalobca počas konania ani len netvrdil, že by mal nárok na zaplatenie sumy 3 000,- eur na základe iného právneho titulu, a preto súd prvej inštancie nemal inú možnosť, ako podanú žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní 08. 11. 2011 vzniesol voči nároku žalobcu uplatnenému v spore námietku premlčania, keďže finančné prostriedky mu mal žalobca poskytnúť v júli roku 2011. Aj keď žalobca v priebehu konania uvádzal, že mu sumu 3 000,- eur poskytol bez dohodnutej lehoty splatnosti a poukazoval na ust. § 563 OZ, podľa ktorého, ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala, mal vychádzajúc z konštantnej judikatúry za to, že ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá, ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Keďže žalobca mu podľa vlastného tvrdenia mal poskytnúť pôžičku vo výške 3 000,- eur v júli roku 2011 (t. j. najneskôr 31. 07. 2011), tak prvý raz mohol požiadať o vrátenie peňazí hneď ako dlh vznikol, t. j. najneskôr dňa 31. 07. 2017. Preto trojročná premlčacia doba začala plynúť najneskôr 01. 08. 2011 a uplynula 01. 08. 2014, pričom žaloba bola súdu doručená až 05. 02. 2018, teda viac ako 3,5 roka po uplynutí premlčacej doby. Preto nárok na zaplatenie sumy 3 000,- eur, ktorý si žalobca uplatnil, je premlčaný bez ohľadu na to, či tento je odvodzovaný od zmluvy o pôžičke alebo iného právneho titulu. Ďalej mal za to, že žalobca v podanom odvolaní neuviedol, aké konkrétne dôkazy mu nebolo umožnené vykonať, pričom keď na pojednávaní navrhol, aby bol vykonaný výsluch svedkyne Z. W. a aby súd vyžiadal výpis z jeho účtu, ako aj sms správ od spoločnosti Telekom, tak tieto návrhy na doplnenie dokazovania boli prednesené oneskorene (§ 153 ods. 2 CSP), keď zároveň vykonanie dokazovania v uvedenom smere by bolo nehospodárne a neúčelné.

4. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadril.

5. Na pojednávaní nariadenom odvolacím súdom žalobca zotrval na žalobe, keďže boli naplnené všetky podstatné znaky zmluvy o pôžičke a reálne odovzdaná suma 3 000,- eur. Keďže nebola dohodnutá doba splatnosti, vyzval žalovaného v poslednom pokuse o zmier v roku 2017 na zaplatenie dlžnej sumy a z toho dôvodu nie je pohľadávka premlčaná. Poukázal na to, že mali záujem o kúpu pozemku a chaty v predmetnej lokalite, pričom žalovaný im povedal, že ak to chcú, musia mu dať nejakú zálohu a uviedol výšku 3 000,- eur, ktorá suma bude slúžiť v prípade, ak sa rozhodnú stavať na započítanie do nejakých výkonov, ktoré by súviseli s touto výstavbou. Z dôvodu právnej istoty mu tieto peniaze poskytli ako pôžičku, čo sa mu zdal bezpečnejší inštitút, ktorým si chceli peniaze zabezpečiť. Na vrátení sumy sa dohodli tak, že v prípade, ak sa nebude stavať, tak tie peniaze na ich požiadanie žalovaný vráti obratom. Nevyhotovovali žiadny doklad, že došlo k odovzdaniu finančnej čiastky žalovanému, tento mali urobiť v čase, keď sa začne stavať. Peniaze odovzdal v júli 2011 následne, keďže im boli zasielané zo strany žalovaného rôzne veci a nespĺňalo to kritéria, o ktorých sa bavili, tak si to rozmysleli a požiadali o vrátenie peňazí. K sms komunikácii z č.l. 88, 89 spisu výhrady nemal. Skutočne takto žalovanému 18. októbra a 20. októbra 2013 napísal. Na výsluchu odvolacím súdom riadne predvolanej svedkyne U. B. netrval a žiadal, aby odvolací súd vychádzal z jej výpovede pred súdom prvej inštancie, ktorá je pravdivá. Žalovaný na pojednávaní nariadenom odvolacím súdom žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Zotrval na všetkých doterajších vyjadreniach. Žalobca nepreukázal uzatvorenie zmluvy o pôžičke a poukázal aj na, či už v priebehu prvostupňového konania, ako aj v rámci odvolania, vznesenú námietku premlčania. Vzhľadom k tomu, že premlčacia lehota začala plynúť odo dňa odovzdania peňazí bez ohľadu na to, či by sa jednalo o nárok z pôžičky, resp. bezdôvodného obohatenia. Poukázal na sms komunikáciu žalobcu s ním, z ktorej vyplýva, že na vrátenie sumy 3 000,- eur ho žalobca vyzval už v októbri 2013. Po prejavení záujmu o pozemok a drevenicu upozornil žalobcu, že treba zložiť nejakú zálohu a že to bude záloha nevratná, pričom skutočnosť o nevratnosti zálohy nevie preukázať.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a po vykonaní dokazovania na nariadenom pojednávaní 26. 09. 2019 podľa ust. § 384 ods. 1, 2, § 385 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, aj keď nie z úplne totožných dôvodov.

7. Podľa ust. § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

Podľa ust. § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

8. Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že nie je povinnosťou žalobcu uvádzať právnu kvalifikáciu ním tvrdeného a preukazovaného skutkového stavu, a to podľa zásady „iura novit curia“, t. j. súd pozná právo a právne posúdenie veci prináleží jemu.

Vykonaným dokazovaním, či v rámci prvostupňového, resp. odvolacieho konania a najmä výpoveďou samotného žalobcu bolo preukázané, že sumu 3 000,- eur dal žalovanému a tento ju aj prevzal v júli 2011 ako zálohu na kúpu pozemku a chaty v predmetnej lokalite, ktorá mala byť v prípade, že sa rozhodnú stavať, započítaná do výkonov, ktoré by súviseli s výstavbou.

Z výpovede samotného žalobcu, ako aj výpovede svedkyne B., na ktorú odkazoval, ako aj z výpovede žalovaného, vyplýva, že sa jednalo o záloh podľa ust. § 498 OZ, v zmysle ktorého na to, čo dal pred uzavretím zmluvy niektorý účastník, hľadí sa ako na preddavok. Ak k uzavretiu uvažovanej zmluvy nedôjde, odpadne tým dodatočne dôvod plnenia, takže na strane účastníka, ktorému bol poskytnutý preddavok druhým účastníkom, ide o bezdôvodné obohatenie získané plnením, právny dôvod ktorého dodatočne odpadol a je potrebné ho vrátiť (§ 451, § 456 OZ), keďže tvrdenia žalovaného, že sa jednalo o preddavok nevratný, tento nevedel preukázať. Pritom bezdôvodným obohatením sa preddavok stáva v okamihu, keď tomu, kto ho poskytol, je zrejme, že zamýšľaná zmluva nebude uzatvorená a až týmto momentom môže dôjsť k začatiu plynutia premlčacej doby. Z sms správ žalobcu žalovanému, ktorých poslanie žalobca potvrdil, pritom vyplýva, že už 18., resp. 20. októbra 2013 bolo žalobcovi zrejme, že k uzavretiu uvažovanej zmluvy nedôjde, a preto sa chcel dohodnúť na vrátení preddavku (zálohu), od kedy mu začala spolu s trojročnou objektívnou premlčacou lehotou plynúť súčasne aj dvojročná subjektívna premlčacia lehota podľa ust. § 107 ods. 1, 2 OZ na uplatnenie si bezdôvodného obohatenia proti žalovanému, čo však učinil až žalobou doručenou súdu 05. 02. 2018, t. j. po uplynutí premlčacích

lehôt, v dôsledku čoho vzhľadom na v konaní žalovaným vznesenú námietku premlčania mu nemohol byť nárok na vrátenie preddavku priznaný (§ 100 ods. 1 OZ).

9. Vychádzajúc z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalobcu, či už v prvostupňovom, resp. odvolacom konaní krajský súd z ním uvádzaných dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, vrátane nároku na náhradu trov konania priznaného žalovanému podľa § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na jeho plný úspech vo veci proti žalobcovi v plnom rozsahu.

10. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalovanému nárok priznal proti žalobcovi taktiež v plnom rozsahu, keďže aj v odvolacom konaní mal plný úspech vo veci.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).